

Ternekoloni ved Brannøvingsfeltet på Hotellneset – observasjoner og avbøtende tiltak.

Til: Sysselmesteren på Svalbard
Fra: Avinor/Store Norske, v/Ove Haugen
Kopi: Avinor, AF-Decom, Rambøll, Norconsult
Dato: 5. juli 2023
Vedrørende: Avbøtende tiltak for å unngå konflikt mellom anleggsaktiviteter i forbindelse med opprydning av PFAS-forurensset grunn på Hotellneset og hekkende terner ved hestesenteret.

I forbindelse med den planlagte opprydningen av PFAS-forurensset grunn ved det gamle brannøvingsfeltet på Hotellneset innvilget Sysselmesteren på Svalbard (SMS) den 6. juni 2023 tillatelse til terrenginngrep i forurensset grunn, etter angitte vilkår. I en e-post av 4. juli presiseres det et tillegg til disse vilkårene basert på at det hekker flere rødnebbterner i området mellom hestegården og MC-bygget. Graving og kjøring med anleggsmaskiner kan forstyrre hekkeaktiviteten og være en trussel for kyllingene når disse er klekket, og SMS ber om en redegjørelse av hvilke avbøtende tiltak som kan iverettes.

På byggherres oppfordring ble det onsdag 5. juni gjennomført en befaring ved ternekolonien hvor representanter fra både byggherre (Avinor/Store Norske), entreprenør (AF-Decom/Rambøll) og naturforvalter fra SMS var til stede. Rundt 20 hekkende ternepar ble observert, og de fleste har etablert reir på bakken. Når reirene først er etablert setter Naturmangfoldlovens §15 klare begrensinger for aktiviteter i nærområdet: «Ved enhver aktivitet skal unødig skade og lidelse på villlevende dyr og deres reir, bo eller hi unngås. Likeledes skal unødig jaging av villlevende dyr unngås.». I praksis betyr dette at det ikke er tillatt å skade reir/egg eller jage fuglene fra kolonien i hekkeperioden. Ternene er tydelig vant til at det ferdes mennesker og kjøretøy i området ved hestesenteret og de virker som følge av dette å ha høyere terskel for forstyrrelser enn hva som kan observeres andre steder. Under befaringen registrerte vi en «intimitetsgrense» på mellom 10 og 15 meter før ternene tok til vingene for å jage oss bort. Ingen kyllinger er foreløpig observert, og det forutsettes at klekking vil skje i løpet av de neste 2 ukene. Etter klekking oppholder ternene seg gjerne i reirområdet sammen med ungene sine i flere uker.

Som avbøtende tiltak for å redusere risikoen for negativ påvirkning av ternenes hekkesuksess vil plasseringen av det planlagte anleggsgjerdet flyttes, slik at ternekoloniens beliggenhet holdes utenfor anleggsavgrænsingen frem til ungene har forlatt redene. Anleggsgjerdet vil ha en minimumsavstand til nærmeste reirplass på 15 meter, og gjerdet vil kles med tett plastduk. Duken vil bidra til å redusere konfliktnivået både gjennom å være et visuelt hinder som reduserer risiko for at ternene opplever aktivitetene på andre siden som en trussel, og gjennom å redusere risiko for støvflukt fra anlegget mot kolonien (se figur 1).

Arbeider med vannrenseløsningen kan utføres uten videre tiltak, da avstanden til nærmeste reirplass er tilfredsstillende (<50 meter). Ved utsetting av anleggsgjerde må avstandskravet



overholdes forbi hele hekkeområdet. Gjerdet er midlertidig og kan relativt enkelt flyttes på ved behov. Ved oppstart er det mulig å etablere gjerdet med enda større avstand fra nærmeste reirplass, og deretter kan situasjonen vurderes løpende før gjerdene evt. stegvis flyttes videre østover. Det forventes at ternene raskt vil venne seg til både gjerdet og aktivitetene på den andre siden.

Det forventes videre at alle eggene vil være klekket innen oppstart av selve gravearbeidene, og entreprenørens representanter var under befaringen enige i det på nåværende tidspunkt ikke er grunn til bekymring for at de hekkende ternene vil gi noen fremdriftskonsekvenser for gjennomføringen. De innledende gravearbeidene vil foregå langs hovedveien/Flyplassveien sørvest for MC-bygget, i god avstand fra kolonien. Ved oppstart av gravearbeider i uke 29 forventes det at ternene gradvis trekker seg ut fra området. De skal uansett utvises forsiktighet, og det vil foretas ny befaring umiddelbart før oppstart av gravearbeidene. Ternenes adferd vil både observeres og dokumenteres løpende av byggherres representanter, og overvåkingen vil integreres i kontrollarbeidet på anlegget.

Ternekolonien er for øvrig også utredet under naturmangfoldkartleggingen som tidligere er utført av Norconsult AS på oppdrag fra Avinor, og de avbøtende tiltakene vil bli beskrevet i den endelige versjonen av denne. Det bemerkes her at hjelmbruk ikke er spesielt heldig i nærheten av reirene, da ternene risikerer å knuse nebbene ved angrep mot hjelmene. Hjelmbruk i nærheten av ternene vil derfor måtte vurderes opp mot HMS-krav for anleggsplass. Det anbefales som hovedregel heller å holde avstand.



Figur 1: Planlagt linje for midlertidig plassering av anleggsgjerdet for å redusere risiko for negativ påvirkning av ternenes hekkesuksess basert på innhentede GPS koordinater under befaring er angitt med rød strek. Gul sone angir ternekolonien utbredelse (www.toposvalbard.npolar.no).